

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кафедра германської філології та перекладу

**КУРСОВА РОБОТА:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ**

Чернівці

2023

*Рекомендовано кафедрою германської філології та перекладу
протокол №9 від 29 березня 2023 року.*

Рецензенти:

1. Дребет В.В. – доктор філологічних наук, професор кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
2. Засєкін С.В. – доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Курсова робота: методичні рекомендації щодо виконання та захисту /
Укладачі-розробники: д.філол.н., проф. Ю.Є. Кійко, к.філол.н., доц. Л.М. Томнюк.
Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2023.
43 с.

Методичні рекомендації містять повний опис вимог щодо оформлення, структурних компонентів, змісту курсової роботи, що виконується здобувачами вищої освіти за ОП «Німецька мова і література та друга іноземна мова», спеціальність 014 Середня освіта й ОП «Німецько-український переклад та переклад з другої іноземної мови», спеціальність 035 Філологія. Наведено основні вимоги до формування списку використаних джерел. Додатки містять зразки окремих компонентів курсової роботи. Рекомендовано для здобувачів вищої освіти при написанні курсової роботи.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	4
2. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
3. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	8
3.1. Вибір теми.....	8
3.2. Керівництво курсовою роботою.....	12
3.3. Складання плану роботи.....	13
3.4. Збір матеріалу та його опрацювання.....	14
4. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	16
4.1. Опис структурних елементів.....	16
5. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	22
5.1. Загальні принципи оформлення.....	22
5.2. Оформлення таблиць та ілюстрацій.....	26
5.3. Посилання на використані джерела.....	26
5.4. Політика доброчесності.....	27
5.5. Формування списку використаних джерел.....	28
5.6. Оформлення додатків.....	29
6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	30
7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	32
8. ДОДАТКИ.....	35
9. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є обов'язковою складовою частиною процесу науково-методичної й професійної підготовки бакалаврів. Це самостійне наукове дослідження, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної й варіативної складових освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та є формою контролю набутих студентом у процесі навчання інтегрованих знань, умінь і навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків. Курсова робота виявляє здатність студента до самостійного осмислення проблеми, формує початкові вміння вести науковий експеримент, чітко й логічно викладати свої думки, перевіряє рівень володіння сучасними методами навчання, здатність застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, а також вміння формулювати висновки, рекомендації, оформляти результати. Курсову роботу виконують державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису.

Метою написання курсової роботи є виявлення вміння студента самостійно виконати наукове дослідження з обраної проблеми, продемонструвати набуті під час навчання професійні компетенції в науково-дослідній царині.

Курсова робота є формою перевірки рівня загально-наукової та спеціальної підготовки здобувача, його здатності до аналізу та самостійного узагальнення досліджуваних матеріалів із проблематики дослідження, вміння застосувати отримані знання під час професійної діяльності. Написання таких досліджень уможлиблює здобувачам:

- систематизувати здобуті теоретичні знання під час навчального процесу;
- перевірити їх практичність застосування;
- мислити науково та креативно під час виведення власних пропозицій і висновків;
- розвивати пізнавальну активність;
- аналізувати практику застосування досліджуваних питань;

- порівнювати різні підходи щодо розв'язання певної професійної проблеми.

КРЕДИТ

2. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи базується на теоретичних знаннях, отриманих під час опанування здобувачем фахових дисциплін, передбачених навчальним планом вищого навчального закладу. Водночас, під час написання роботи необхідно більш поглиблено та творчо підійти до розуміння отриманих знань із даної дисципліни, що вимагає використання навиків до самостійного збору та аналізу практичного матеріалу та практики його застосування в педагогічній та перекладацькій діяльності.

Курсова робота допомагає здобувачу систематизувати отримані теоретичні знання з вивчених дисциплін, впевнитись у якості набутих знань; оволодіти первинними навичками, необхідними для систематизації таких знань та викладення матеріалу в певній логічній послідовності, як наукової роботи; бути здатним послідовно викладати матеріал, посилаючись на провідних вчених у відповідній галузі. Відповідно, на цьому етапі написання наукової роботи можна виявити здатність здобувача самостійно осмислити проблему, обґрунтувати її актуальність та творчо, критично її дослідити, чітко сформулювати понятійно-термінологічний апарат дослідження і надати стисло характеристику методів, що будуть використані під час виконання роботи; вміти знайти, зібрати, проаналізувати та систематизувати наукові джерела; вміти застосовувати отримані знання з досліджуваної проблематики у практичній площині; вміти формувати власні висновки, пропозиції, рекомендації та шляхи вирішення проблемних питань.

Основним показником успішної курсової роботи є здатність здобувача продемонструвати, як він опанував сучасні методи наукового дослідження, а також зумів їх використати у кожному конкретному випадку систематизації та аналізу проблемних питань. Не менш важливим для якості наукового дослідження є вміння проводити аналіз прочитаної наукової, навчально-методичної літератури, виявляти суперечливі думки із досліджуваного питання, аргументовано

підтримувати або заперечувати позиції науковців, при цьому формулювати власні узагальнення та відображати все це у висновках і пропозиціях дослідження.

Критерії оцінювання курсової роботи містять кілька компонентів, які у своїй сукупності зможуть відобразити повноту написання, виконання та захист такої роботи. Перш за все, враховується якість самого наукового дослідження, чи містить воно наукову новизну, а також здобувач повинен показати вміння захистити сформульовані висновки та пропозиції.

Оформленню курсової роботи також повинна бути приділена особлива увага. Здобувач повинен дотримуватися вимог, які висуваються до оформлення курсової роботи, відповідально ставитися до настанов наукового керівника, що, своєю чергою, сприятиме виробленню належного стилю виконання таких робіт, виховає вимогливість до себе, закладе певні навички до написання наукового дослідження, що буде йому корисним у можливій подальшій роботі над іншими науковими роботами, а в практичній діяльності – у дотриманні вимог при складанні навчально-методичної документації.

Курсова робота виступає науково-дослідницьким проєктом, що повинен чітко містити мету роботи, яка передбачає низку конкретних завдань, які ставляться автором на початку написання. Вирішення вказаних завдань потребує поглибленого вивчення та аналізу сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, конкретних прикладів застосування, а також власних досліджень об'єкта та з'ясування проблемних питань.

Виконання та оформлення курсової роботи вимагає від здобувача дотримання принципів і стандартів, які встановлені у закладі вищої освіти.

Курсова роботи – це самостійне наукове дослідження, яке базується на опрацьованому теоретичному матеріалі, взятому із монографій, підручників, наукових статей, а також на статистичному та практичному матеріалі, що відображено у власних висновках і пропозиціях, належно структуровано й оформлено. Не допускаються механічно списані думки з наукових публікацій,

інформація з нормативних документів, електронних ресурсів, які не оформлені належним чином (без посилання), а тим більше шляхом плагіату та видання як власної позиції, тому такі роботи до захисту не допускаються.

Основними завданнями курсової роботи є:

- 1) збір та систематизація відповідного матеріалу;
- 2) опрацювання й аналіз наукової літератури та періодичних видань з досліджуваної проблематики;
- 3) аналіз перекладацької/педагогічної практики, закріплення та поглиблення теоретичних знань;
- 4) розвиток аналітичних здібностей;
- 5) виявити ступінь підготовки здобувача до самостійної роботи.

При написанні курсової роботи здобувачі повинні дотримуватися наукового стилю викладу (стислість, логічність й аргументованість), уникати надмірного вживання загальних слів, вкраплень художнього стилю, роз'яснення відомих термінів, невиправданого збільшення обсягу роботи за допомогою розкриття питань, які не стосуються проблематики; враховувати публікації за останні роки у досліджуваній царині.

Здобувач повинен поставити перед собою мету і завдання, а саме розкрити основну проблематику досліджуваного питання, виявити суперечності у його розумінні, на підставі самостійного ведення наукового пошуку, здійснити аргументоване вирішення цієї проблеми.

Загальні вимоги виконання курсової роботи передбачають, що всі здобувачі набирають текст на комп'ютері з використанням текстового редактора Word. Робота виконується державною мовою, у разі необхідності використання термінів і висловів, можуть вживатися мовою оригіналу. Наукова інформація в дослідженні викладається у повному обсязі, обов'язково розкриваються хід та результати дослідження, з детальною вказівкою на методи, які використовувалися при викладенні й аналізі матеріалу. Повнота наукової інформації має відобразитися у

деталізованому фактичному матеріалі з обґрунтуваннями, історичними екскурсами, з використанням вітчизняної та зарубіжної фахової літератури, посиланням на твердження провідних науковців і практики застосування досліджуваного питання тощо.

Запорукою успішного виконання курсової роботи є співпраця здобувача та наукового керівника. Саме останній стане порадником у правильному виборі методів написання роботи, зібранні необхідної інформації, дасть конкретні методичні поради по усуненню недоліків, стосовно змісту роботи та її оформлення, грамотності викладення, формулювання основних висновків і пропозицій.

3. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Вибір теми

Вибір теми є важливим початковим етапом у процесі написання курсової роботи. Цей етап пов'язаний з осмисленням вибору теми, її обґрунтуванням. Здобувачу необхідно обрати саме ту тему, яка найповніше відповідає його науковим і професійним інтересам, узгоджується із здібностями та набутими навиками під час навчального процесу. Тема курсової роботи повинна бути актуальною, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку філологічної, перекладознавчої та педагогічної наук

Теми курсових робіт визначаються та затверджуються на засіданні кафедри. Після обрання теми курсової роботи здобувач та науковий керівник узгоджують план виконання курсової роботи.

На початковому етапі керівник повинен максимально роз'яснити хід написання курсової роботи та які завдання ставляться перед здобувачем. Автору роботи необхідно ознайомитися з сучасною науковою літературою, яка розкриває тему курсової роботи та підібрати джерела, які будуть використовуватися при висвітленні проблематики дослідження. Широко та різнопланово складена картотека літератури дасть змогу більш повно розкрити усі питання, які стосуються досліджуваної проблематики. Досліджуючи спеціальну літературу, що стосується конкретної теми курсової роботи, не потрібно оминати і загальну літературу. Саме вона дасть змогу виявити та показати місце досліджуваного явища в системі загальних наукових понять. Тому вивчення матеріалу за обраною темою із загальних джерел, дасть змогу виявити основні питання, з якими дотична дана тема, що допоможе вести пошук нового матеріалу.

Аналіз наукової літератури необхідно здійснювати за такими етапами:

- 1) ознайомитись із науковою публікацією в цілому за назвою його заголовку;
- 2) прочитати весь матеріал публікації в порядку послідовності розміщення матеріалу;

3) вибірково зупинитися на окремих частинах твору, що найбільше зацікавило автора;

4) виписати тези із прочитаного матеріалу, що представляє важливість для написання роботи;

5) критично оцінити виписаний матеріал, відредагувати його та здійснити запис як фрагменту тексту майбутньої курсової роботи. Досліджуючи та використовуючи підібрану наукову літературу за тематикою курсової роботи не слід намагатися лише її запозичувати та прямо цитувати у курсовій роботі. Автору необхідно вміти здійснювати аналіз прочитаного та виокремлення важливих думок з метою подальшого використання у курсовій роботі. Під час такого процесу здобувач у ході знайомства з різними позиціями по проблематиці курсової роботи виробляє власні бачення та пропозиції, що надалі повинно стати основою наукового дослідження.

При опрацюванні наукової літератури за обраною темою необхідно вміти відбирати тільки ту інформацію, яка має безпосереднє відношення до дослідження, а тому може бути цінною та корисною при написанні наукової роботи. При написанні курсової роботи необхідно з'ясувати, на що саме слід звернути увагу при використанні того чи іншого джерела. До основних наукових джерел, які можуть використовуватися при написанні роботи належать монографії, дисертаційні дослідження, наукові посібники, науково-дослідницькі збірники, що видаються навчальними закладами, установами та організаціями з важливих наукових та науково-технічних проблем тощо. Для посилення актуальності теми наукової роботи необхідно використовувати інформаційні статті. У будь-якій науковій галузі можна ознайомитись із такою статтею і вона стане інформативним джерелом при написанні курсової роботи. Це, як правило, невелика за обсягом стаття, яка містить певну конкретну інформацію з актуального питання, виклад фактів про певне явище, поняття чи практику застосування. До них відносять доповіді, тези, які висвітлені під час виступів на

конференціях, симпозіумах, колоквиумах, круглих столах і містять аргументовані, обґрунтовано пояснені та апробовані відомості, що мають значення як дискусійне питання та пропозиції варті уваги. Відомий доробок наукового професійного автора цієї інформаційної статті буде свідчити про достовірність такої інформації та доцільність її використання у написанні курсової роботи. Наукова робота набуває більш практичного значення та дозволяє не допустити плагіату у разі використання автором цитат, як певної думки автора першоджерела без викривлень та з метою передачі точки зору при співставленні різних позицій з даної проблематики. Автор повинен збалансовано підійти до використання цитат у роботі, щоб це не була велика їх надмірність, а навпаки доречність при використанні по темі дослідження. Варто, щоб здобувач, цитуючи певні думки науковців, наводив свої аргументи на їх підтримку або навпаки заперечував їх доцільність. Тому кількість цитат у роботі повинна визначатися потребами розробки тематики курсової роботи і здобувач повинен визначатися, чи доречно застосовувати цю цитату в конкретному контексті. Актуальні вимоги до оформлення посилань і цитат у науковому тексті, списку використаних джерел та алгоритму перевірки унікальності наукового тексту висвітлені у праці І.О. Кудінова «Основи наукового цитування» (див. список використаних джерел). Практичність роботи та її оцінювання буде здійснюватися на підставі використання автором перекладацької/педагогічної практики. Здобувачу необхідно провести збір, вивчення та аналіз досліджуваного матеріалу з проблематики дослідження. Вважається, що саме ця складова є основою курсової роботи, її практичність і полягає, що на підставі такого узагальнення будуть зроблені висновки та пропозиції. Забезпечення цього етапу написання може здійснюватися здобувачем під час проходження практики у ЗЗСО, перекладацьких бюро тощо. У разі сумлінного ставлення здобувача до проходження практики та використання виділеного часу можливо, за бажанням, провести соціологічне дослідження за тематикою курсової роботи та зібрати необхідну інформацію. У подальшому таке

дослідження використовується при висвітленні теоретичного матеріалу курсової роботи, що підтверджує чи спростовує висловлені позиції науковців. Важливо ознайомитись із методикою проведення таких соціологічних досліджень, оскільки тільки у разі дотримання техніки їх проведення буде підтверджуватися чи спростовуватися результат такого дослідження.

Здобувач повинен опанувати техніку пошуку за різними базами, що дасть змогу швидко й повно знайти відповідний матеріал.

*Перелік орієнтовних тем курсових робіт
за ОП «Німецька мова і література та друга іноземна мова»,
спеціальність 014 Середня освіта*

№	Тема наукової роботи
1.	Методика формування граматичної компетентності в процесі викладання німецької мови в ЗЗСО
2.	Навчання діалогічному мовленню учнів середньої школи (на матеріалі німецької мови)
3.	Використання різножанрових текстів у навчанні лексики розмовного мовлення на початковому етапі (типологія текстів; принципи відбору текстів)
4.	Формування комунікативних стратегій іншомовного спілкування у учнів 8-9 класів середньої школи
5.	Розвиток навичок усного мовлення іноземною мовою в учнів 5-6 класів ЗЗСО
6.	Індивідуальні методи навчання іноземної мови у ЗЗСО
7.	Методика розвитку німецькомовної комунікативної компетентності на основі пісень

*Перелік орієнтовних тем курсових робіт
за ОП «Німецько-український переклад та переклад з другої іноземної мови»,
спеціальність 035 Філологія*

№	Тема наукової роботи
1.	Аналіз роману Корнелії Функе «Володар над злодіями» у перекладі Олекси Логвиненка
2.	Особливості індивідуального стилю автора та перекладача в романі «Діла пана Юлія Цезаря» Б. Брехта

3.	Аналіз перекладу роману Шарлотте Кернер «Світлокопія» (пер. Н. Сняданко)
4.	Дидактичний потенціал автентичних пісень на заняттях з перекладу (напрям: німецько-український)
5.	Інтерферентні явища, трансференції і запозичення та особливості їх відтворення при перекладі (на основі перекладів Наталки Сняданко)
6.	Мойсей Фішбейн та його переклади поезії з німецької мови
7.	Шляхи формування метакомпетентності у майбутніх перекладачів
8.	Особливості аудіовізуального перекладу
9.	Лексичні запозичення з різних мов у словниковому фонді сучасного буковинського діалекту української мови: структурно-семантичний та функціональний аспект на основі творів сучасних буковинських письменників
10.	Лексичні та синтаксичні особливості перекладу новели Т. Манна «Тоніо Крегер»
11.	Аналіз роману Бернда Шухтера «Пора вітрів» у перекладі Олександра Григоренка
12.	Лексичні та синтаксичні особливості перекладу новели Т. Манна «Смерть у Венеції»
13.	Метафора як образно-функціональна одиниця німецького рекламного дискурсу та її відтворення у перекладі (порівняльний аналіз перекладу з англійської мови на німецьку та українську)
14.	Й.Г.Обріст – перший перекладач поезії Шевченка німецькою мовою

3.2. Керівництво курсовою роботою

Науковий керівник допомагає у підготовці, написанні та успішному захисті курсової роботи. Його завдання на цьому етапі скерувати у правильне русло виконання такої роботи, допомогти студенту виконати поставлені завдання, що, відповідно, надалі відобразиться на успішному захисті та відповідному оцінюванні наукової роботи. Для керування курсовими роботами на кафедрі затверджуються наукові керівники із професорсько-викладацького складу. Науковий керівник курсової роботи для виконання поставлених завдань виконує такі функції: 1) подає на кафедру відповідно до спеціальності та профілю кафедри

тематику курсових робіт; 2) у разі обрання теми курсової роботи встановлює здобувачу завдання із зазначенням терміну його виконання; 3) надає здобувачу допомогу в розробці календарного графіка роботи на весь період її виконання; 4) пропонує здобувачу скласти план курсової роботи, у разі необхідності вносить корективи до змісту та структури; 5) рекомендує необхідну наукову літературу, вказує на можливість використання Інтернет-ресурсів, довідкові та архівні матеріали тощо; 6) проводить консультації та дає відповіді здобувачу на питання, які виникають під час написання курсової роботи; 7) здійснює контроль за виконанням курсової роботи у відведені строки.

Основним завданням, яке стоїть перед науковим керівником, є допомога здобувачу правильно навчитися виконувати самостійну науково-дослідницьку роботу. Комунікація з науковим керівником з питань виконання курсової роботи здійснюється особисто або за допомогою корпоративної електронної пошти університету (xxx@chnu.edu.ua).

3.3 Складання плану роботи

Після вибору теми здобувачу необхідно скласти план курсової роботи. Відповідно до плану буде здійснюватися виклад матеріалу за обраною тематикою наукової роботи. Правильно складений план курсової роботи дозволить розкрити лише ті питання, які стосуються теми, а також забезпечить чіткість і послідовність викладу матеріалу, убезпечить від повторюваності інформації та її дублювання у кожному розділі, а також дозволить в цілому правильно організувати самостійну роботу. Складання плану не повинно відбуватися без попереднього ознайомлення із темою курсової роботи та літературою, яка буде використовуватися при написанні такої роботи. Необхідно попередньо ознайомитися з науковою літературою, звернутися до підручників, коментарів, для того щоб зрозуміти зміст теми, виокремити її місце та значення в системі відповідної дисципліни. З метою більш чіткого визначення кола питань, які необхідно розкрити в курсовій роботі,

рекомендується виокремлювати у структурі роботи розділи та підрозділи, а якщо необхідно, то й пункти і підпункти.

Структура плану залежить від теми курсової роботи, але, як правило, включає вступ, розділи, які між собою логічно взаємопов'язані та розкривають тему, підрозділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки. План повинен бути в міру деталізований і не варто його ділити на велику кількість підрозділів і пунктів (підпунктів). Виклад інформації в цьому випадку може відбуватись у межах розділів, що створить більш цілісну систему викладу матеріалу та простеження єдиної думки до пояснення проблемних питань. Не варто один із розділів у плані називати темою курсової роботи. Розділи повинні у своїй цілісності забезпечити характеристику всієї досліджуваної тематики.

Здобувач складає план самостійно, але обов'язково узгоджує його з науковим керівником. Останній може допомогти із складанням плану, внести корективи і звернути увагу саме, на чому повинен зосередитися здобувач при виконанні такої роботи. Не варто розпочинати написання курсової роботи без такого узгодження, оскільки неправильно складений план може відобразитися на глибині та якості виконання та захисту роботи.

3.4. Збір матеріалу та його опрацювання

Наступним етапом виконання курсової роботи є збір матеріалу, а саме пошук літератури та іншого інформативного матеріалу, який буде слугувати теоретико-методологічним підґрунтям науково-дослідницької роботи. Здобувач здійснює опрацювання літератури, робить нотатки, виписує основні ідеї, які є важливими в рамках тематики дослідження. Варто не забувати виписувати прізвища авторів та їх джерела, з яких запозичений матеріал, оскільки це в кінцевому випадку повинно бути відображено у посиланнях у роботі та списку використаних джерел. Таким чином буде сформовано робочий матеріал, який необхідний для написання роботи. Зібраний матеріал потрібно класифікувати і

згрупувати за конкретними питаннями, які будуть висвітлені в основних розділах роботи. Необхідно звернути увагу на те, що в наукових джерелах з'являються нові публікації, які можна знайти у журналах, збірниках, часописах або в Інтернет-ресурсах (наприклад, Google Академія). Здобувачу потрібно максимально доповнити список літератури останніми публікаціями, які розкривають саме сучасні проблеми та пропонують оригінальні та нові шляхи їх вирішення. Особливе значення займає опрацювання записів у процесі їх накопичення. Необхідно окремо для кожного розділу роботи створювати папку, в якій розміщувати виписки у послідовності, що відповідає викладенню матеріалу. Після повного збору всієї літератури та матеріалів буде зроблено повний бібліографічний опис джерел, що складатиме список використаних джерел.

Для практичної складової курсової роботи необхідно буде зібрати, систематизувати та проаналізувати практичний матеріал. Здобувач може збирати та систематизувати інформацію за темою роботи під час проходження практики, а також самостійно звертаючись до офіційних видань статистичних даних тощо. При збиранні наукового та практичного матеріалу слід дотримуватися таких правил:

- ✓ інформація повинна бути повною та достовірною;
- ✓ зібраний практичний матеріал повинен бути актуальним (взятим за останній період (щонайбільше за останні 5-10 років, якщо тематика роботи не пов'язана з дослідженням наукових явищ у діахронії));
- ✓ зібраний практичний матеріал потрібно проаналізувати, вказати на його важливість для досліджуваної проблематики;
- ✓ на підставі проведеного аналізу необхідно підсумувати практичний матеріал, зробити загальні висновки.

На цьому підготовчий етап завершується і на підставі зібраного та опрацьованого матеріалу здобувач може переходити до основного етапу – написання курсової роботи та її оформлення.

КРЕДИТ

4. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1. Опис структурних елементів

Курсова робота повинна містити такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (розділи та підрозділи, пункти, підпункти – за потреби);
- висновки до розділів;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш. На титульному аркуші роботи вказуються: Міністерство освіти і науки України; Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; факультет іноземних мов; кафедра германського, загального і порівняльного мовознавства; назва теми; прізвище ім'я та по батькові (повністю) автора роботи із зазначенням номеру академічної групи; прізвище та ініціали наукового керівника із зазначенням наукового ступеня та вченого звання; місце для підпису наукового керівника; формуляр для оцінки; формуляр для членів комісії; місце та рік написання роботи (див. додаток А).

Наступною сторінкою курсової роботи є її зміст. Він складається із необхідних елементів: вступу, розділів, підрозділів, пунктів (підпунктів), висновків, списку використаних джерел, додатків. Кожен пункт змісту повинен містити найменування та номери початкових сторінок (див. додаток Б).

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів. Якщо у курсовій роботі здобувач використовує скорочення, специфічну термінологію, нові символи, позначення, їх необхідно розшифрувати та подати на початку роботи у вигляді окремого списку, який необхідно розмістити перед вступом. Крім того,

такі скорочення дозволять позбавити роботу повторів та перенасичення тексту повними назвами.

Вступ розкриває зміст і стан обраної наукової проблеми та її значимість на сьогодні, обґрунтування необхідності проведення дослідження, зазначається теоретичне та практичне значення. Структура вступу повинна містити такі елементи:

- актуальність теми дослідження, загальна характеристика стану дослідження даної проблеми (наводиться перелік науковців, які досліджували дану проблематику),
- мета та завдання роботи,
- об'єкт і предмет дослідження,
- зазначаються методи, які використовувалися при написанні роботи,
- структура роботи.

Актуальність теми дослідження. Автору необхідно обґрунтувати вибір теми, вказати на своєчасність та доцільність проведення дослідження, зазначити, які аспекти теми науково-дослідної роботи вже досліджені, а що ще необхідно дослідити. Ступінь стану дослідження даної проблематики розкривається на підставі аналізу наукових публікацій учених із даного питання.

Мета роботи окреслює кінцевий результат, на який спрямоване науково-практичне дослідження і повинна узгоджуватися з назвою курсової роботи, а також має чітко вказувати, що саме прагне досягти автор. Метою дослідження є встановлення, виявлення наукових та теоретичних фактів, перевірка закономірностей, обґрунтування найбільш ефективних шляхів практичного застосування певних методик тощо. Мету окреслюють застосовуючи такі терміни: «прослідкувати», «встановити», «визначити», «виявити», «обґрунтувати», «порівняти», «довести», «перевірити», «розробити» тощо.

Завдання роботи – це певні етапи дослідницької роботи, які спрямовані на досягнення вказаної мети. Як правило, завдання повинні відображати

запланований зміст курсової роботи і кожен розділ, підрозділ, пункт (підпункт), повинні визначати конкретне завдання роботи. Формулювання дослідницьких завдань має бути якомога ретельнішим, оскільки опис їх розв'язання становитиме напрями дослідження. На підставі розв'язаних завдань будуть формуватися основні висновки роботи. Відповідно до мети здобувач повинен вирішити певні завдання: визначити залежності між факторами; провести зв'язок між явищами; прослідкувати проблеми та розробити пропозиції для усунення недоліків; запропонувати шляхи вдосконалення навчального процесу тощо; охарактеризувати обставини, які впливають на навчальний процес, переклад тощо; розробити методику доперекладацького аналізу тексту оригіналу, аналізу перекладу фахових текстів і творів художньої літератури тощо; запропонувати шляхи нові підходи і шляхи вирішення актуальних філологічних і перекладознавчих проблем. Перелік завдань створюється у формі перерахування, починаючи зі слів, напр., «уточнити поняття ...», «дати визначення ...», «виявити форми ...», «розробити типологію ...», «охарактеризувати засоби ...» тощо.

Наступною складовою вступу виступають **об'єкт** та **предмет** наукового дослідження. Об'єктом дослідження є мовні явища, процеси, які лежать в основі досліджуваної проблематики, вивчення чого становить практичний інтерес для дослідження в цілому. Предметом дослідження є те конкретне, що необхідно дослідити безпосередньо у межах об'єкта; те, чим зумовлено існування об'єкта. При визначенні об'єкту та предмету дослідження, автору необхідно звернути увагу, що це категорії наукового процесу, які співвідносяться між собою як загальне та часткове. У межах об'єкту виокремлюється його частина, яка виступає як предмет дослідження. Основна увага автора курсової роботи повинна бути спрямована на розкриття предмету дослідження.

Методи дослідження – це конкретний систематизований комплекс засобів, прийомів, процедур, які застосовуються науковим дослідником для досягнення поставленої мети. Використання різних методів дослідження дасть змогу автору

курсової роботи більш повно розкрити усі аспекти досліджуваної проблематики. Саме комплексний підхід до дослідження і різноманітний спектр методів і прийомів забезпечують достовірність отриманих результатів. У курсовій роботі слід наводити перелік методів дослідження, які використовувалися для досягнення поставленої мети. При цьому їх слід не перелічити відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначити, що саме досліджувалося та розкривалося тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися у логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Структура курсової роботи:

Курсова робота складається зі вступу, ... розділів, ... підрозділів, пунктів (підпунктів), висновків до розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг ... сторінок.

Основна частина курсової роботи складається із розділів, які повинні охопити весь зібраний та опрацьований матеріал наукового дослідження. Для кращого викладу матеріалу та підведення підсумків розділи роботи можна поділити на підрозділи, а у разі необхідності на пункти (підпункти). Кожен розділ роботи повинен містити закінчену інформацію та сформульовані власні висновки. У кінці кожного розділу автор виводить власні висновки, які можуть продовжуватись одразу після тексту розділу, без виокремлення з нової сторінки. Викладення матеріалу підпорядковується запланованим завданням, що чітко визначались автором на початку виконання роботи.

Висновки до курсової роботи є завершальним етапом обробки матеріалу, шляхом проведення узагальнення та викладення теоретичних і практичних результатів дослідження. Одразу після основної частини курсової роботи, з нової сторінки розпочинаються загальні висновки. Загальні висновки повинні містити стислий виклад теоретичних і практичних результатів, які отримав автор роботи в ході виконання дослідження, обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень. У висновках не допускається посилення на інших науковців,

застосування цитат і вживання загальновідомих фактів. У висновках оцінюється стан досліджуваного у курсовій роботі питання. Крім того, наводяться одержані результати дослідження, вказуючи на наукову, практичну цінність. Загальні висновки курсової роботи повинні відповідати запланованим завданням і узгоджуватись із ними. Висновки можуть включати і практичні пропозиції, що підвищує цінність теоретичних матеріалів.

Список використаних джерел є не менш важливою складовою курсової роботи. Зібраний науковий і практичний матеріал з проблематики дослідження буде відображати самостійну творчу роботу здобувача. До списку джерел необхідно включати ті з них, які безпосередньо використовувались автором при написанні курсової роботи. Не допускається штучне збільшення обсягу списку джерел загальними підручниками, енциклопедіями, словниками та іншими і матеріалами, які не використовувались. Якщо автор використовує такі джерела, то необхідно наводити посилання у тексті курсової роботи. У загальному списку використаних джерел автор повинен вказати для підручників, посібників, монографій тощо загальну кількість сторінок видання. У випадку використання наукових статей, матеріалів конференцій, симпозіумів, круглих столів тощо, вказується діапазон сторінок, в межах яких міститься публікація. Якщо в роботі міститься посилання на джерело, яке розміщено в Інтернеті, то обов'язково потрібно вказати заголовок, прізвище автора (за наявності) та повну адресу Інтернет-сторінки. Список використаних джерел складається у відповідності до ДСТУ 8302:2015. «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) (див. додаток Г). Для полегшення процедури оформлення наукових джерел відповідно до вимог можна використовувати спеціалізовані Інтернет-портали.

Додатки. Одразу після списку використаних джерел за необхідності розміщуються додатки. Це допоміжні або додаткові матеріали, які унаочнюють

текст основної частини курсової роботи і є необхідними для повноти її сприйняття. Додатки можуть виступати у формі таблиць, ілюстрацій, графіків, зрізів документів, мап, анкет опитування, статистичних даних тощо. Якщо перелічені вище елементи за обсягом не перевищують одну сторінку, то їх можна наводити безпосередньо в тексті основної частини курсової роботи. Приклади оформлення таблиць, рисунків, ілюстрацій, графіків, зрізів документів, мап, анкет опитування, статистичних даних тощо див. у додатку Е. До додатків не можна включати бібліографічний список використаних джерел, допоміжні покажчики всіх видів, довідкові коментарі та примітки, які не є додатками до курсової роботи.

5. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1. Загальні принципи оформлення

Оформлення курсової роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт. Текст роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29-30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм), шрифт текстового редактора – Word Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва – не менше 25 мм, справа – не менше 15 мм, зверху і знизу – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою.

Обсяг написання курсової роботи має становити, як правило, 30-40 сторінок основного тексту роботи. Додатки і список використаних джерел не входять в обсяг курсової роботи.

На титульному аркуші не допускаються скорочення у назвах міністерства, вищого навчального закладу та теми курсової роботи.

Кожну структурну частину роботи починають із нової сторінки. Заголовки структурних елементів роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ) друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки), шрифт напівжирний.

ЗМІСТ. Зазначають назви усіх структурних елементів курсової роботи та номери їх початкових сторінок. Рекомендується укладати зміст автоматично, а не вручну. Для того, щоб створити автоматичний зміст у документі Word, слід дотримуватися таких правил:

- ✓ щоб вставити ЗМІСТ у Word треба спочатку вставити у текст заголовки, відформатовані за допомогою автостилію Заголовок 1, Заголовок 2 і т.д. в залежності від рівня заголовку;
- ✓ установити курсор у документі там, куди слід додати зміст. Якщо Ви бажаєте, щоб зміст був на окремій сторінці, то слід вставити розрив сторінки (Ctrl+Enter) до і після ЗМІСТУ;

- ✓ натиснути на вкладку «Посилання». У групі «ЗМІСТ» обрати «Автоматичний зміст 1» (див. Рис. 1).

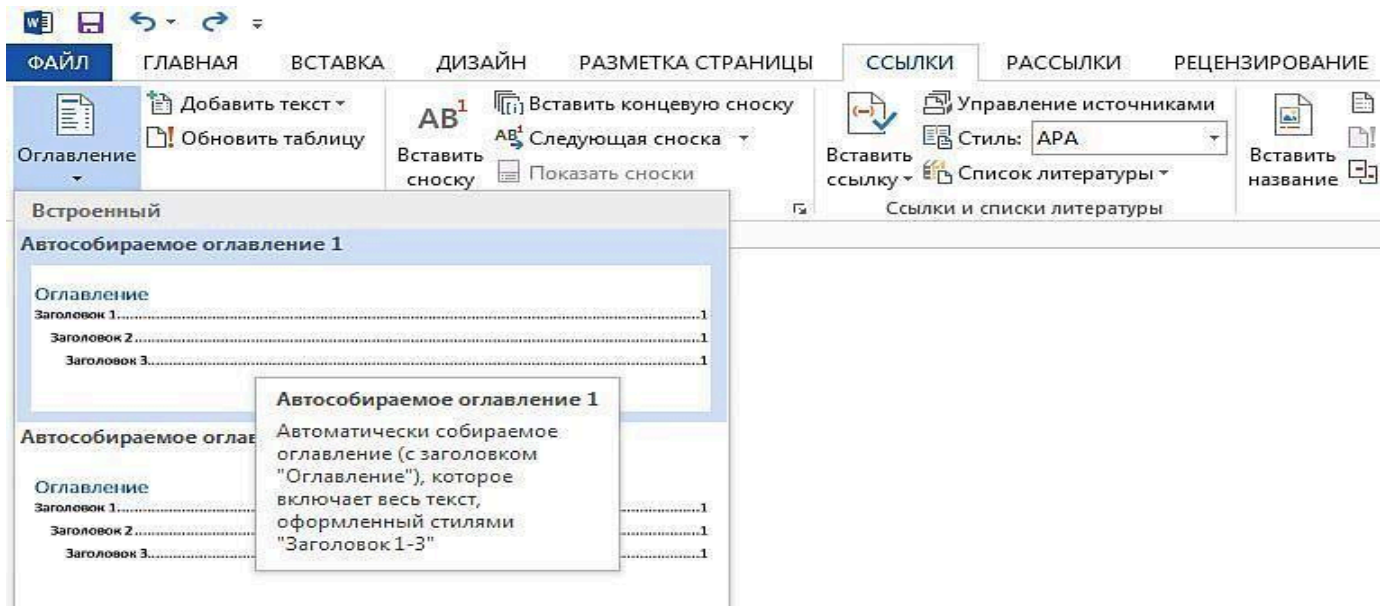

Рис. 1. Створення автоматичного змісту у Word

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ. Уводять як структурний елемент роботи у вигляді окремого списку, який подають перед вступом. Перелік треба друкувати у дві колонки, у лівій за абеткою наводять скорочення, у правій – детальне розшифрування.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів подають арабськими цифрами без знаку №. Нумерація сторінок має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки. Першою сторінкою є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи з другої сторінки тексту.

Складові курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ» без крапки та з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з

коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень.

Перший розділ присвячується, як правило, теоретичному обґрунтуванню питання. Назва розділу має відображати сутність проблеми. Не допускається називати його загальним визначенням «Теоретична частина», «Теоретичний розділ», «Теоретичне обґрунтування» тощо. Він повинен містити щонайменше 2 підрозділи.

Невід'ємною частиною першого розділу є огляд наукових джерел з досліджуваного питання. В огляді літератури окреслюють основні етапи розвитку наукової думки з даної проблеми стисло, в аналітичному плані, критично висвітлюють роботи попередників, їх різні погляди, називають ті питання, що залишилися невирішеними і визначають таким чином місце курсової роботи у розв'язанні проблеми.

У другому розділі обґрунтовують вибір напрямку досліджень, розробляють загальну методiku впровадження, наводять методи вирішення задач (вивчення окремих тем, виховання окремих рис особистості тощо) та, за необхідності, їх порівняльні оцінки.

У третьому розділі наводять результати експерименту з застосуванням розробленої студентом методики викладання певних тем, лексичних чи граматичних явищ тощо. Не допускається називати розділи «Практична частина», «Експериментальна частина». У розділі описуються результати спостережень, методики вивчення окремих понять, тем, результати анкетувань, бесід та ін., проводиться їх аналіз, а також узагальнюються практичні висновки і рекомендації.

Студент повинен висвітлити те нове, що він вносить у розробку проблеми, порівняти його із даними інших дослідників та практиків. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладом результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу крапки не ставлять. Наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу), за яким у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу напівжирним шрифтом. Наприкінці заголовка крапки не ставлять. Між підрозділами ставлять 2 пропуски.

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки, а саме: [32, с. 85]. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки. Посилання в тексті курсової роботи на низку джерел слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Якщо в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, то можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору потрібно наводити цитати. Науковий етикет передбачає точне відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Наприкінці курсової роботи наводять список використаних джерел. До цього списку включають публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі та чиї дослідження прямо чи опосередковано використано для засвідчення авторської думки. Усі джерела наводять мовою видання. 25% використаних джерел повинні датуватися останніми 10-ма роками і до 25% усіх використаних джерел – бути іноземною мовою.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у курсовій роботі автор може оформляти за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій (MLA (Modern Language Association) style, Harvard style, APA (American Psychological Association) style тощо).

5.2. Оформлення таблиць та ілюстрацій

Курсова робота є більш інформативною, якщо здобувач під час її написання буде демонструвати опрацьований матеріал у таблицях, ілюстраціях, технічних рисунках, схемах, графіках, діаграмах тощо. Після викладених матеріалів, які будуть використані в схемах чи таблицях, їх необхідно розміщувати одразу після першого згадування про них у тексті або у разі необхідності на окремій сторінці, то необхідно розміщувати з поворотом за годинниковою стрілкою. У разі розміщення ілюстрацій або таблиць на окремих сторінках курсової роботи їх необхідно включати до загальної нумерації сторінок. Статистичний матеріал та інші цифрові відомості варто оформлювати у вигляді таблиць. Таблиця повинна містити назву вказаної інформації, яку слід розміщувати над нею. Таблиці нумерують послідовно у межах розділу. Над таблицею в правому верхньому куті розміщується напис **Таблиця**, з відповідним заголовком, який починається з великої літери. Нумерація таблиці повинна відповідати номеру розділу і

відповідного порядкового номеру наприклад: Таблиця 1.1 (тобто, перша таблиця першого розділу). У разі необхідності перенесення частини таблиці на інший аркуш слід вказати «продовження таблиці» і вказується номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.1».

5.3. Посилання на використані джерела

Вимогою до курсової роботи є те, що автор обов'язково повинен робити посилання на використані джерела. У разі використання цитат або висловів, таблиць чи ілюстрацій із підручників, монографій чи інших джерел здобувач робить посилання із вказівкою на джерело та конкретну сторінку. Цитати з наукового джерела, які наведені дослівно, беруться в лапки («...»). У випадку використання тексту, що наводиться не дослівно, а за допомогою власних трактувань та слів, необхідно зберегти його зміст та основну ідею. По завершенню цитування або цифрової інформації у квадратних дужках подається порядковий номер використаного джерела у загальному списку використаних джерел, а далі через кому – сторінка, де зазначена цитата (наприклад, посилання [3, с. 24] означає, що цитата використана із джерела, вказаного в списку використаних джерел під номером 3 на сторінці 24). Допускаються посторінкові посилання, але це необхідно узгодити із науковим керівником курсової роботи. Використання ілюстрацій, формул і таблиць не повинні бути запозиченням (плагіатом), тому вимагають теж посилання на конкретне джерело.

5.4. Політика доброчесності

Курсова робота студента має виконуватися із застосуванням загальних засад та правил наукової етики та академічної доброчесності. При виконанні курсової роботи студент зобов'язаний:

- з повагою ставитися до авторських прав інших осіб, дослідження яких він використовує при виконанні курсової роботи;

- коректно застосовувати інформацію з інших джерел шляхом здійснення належного цитування;
- не допускати проявів академічної недоброчесності, серед яких академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація тощо.

Курсова робота, у якій виявлено ознаки академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускається до захисту та повертається студенту на виправлення та доопрацювання. (див. *Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ імені Юрія Федьковича*, протокол №12 від 23.12.2019)

Види академічної відповідальності (зокрема, додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

Академічним плагіатом вважається оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Серед інших видів порушень академічної доброчесності, окрім академічного плагіату, є:

- самоплагіат – оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу.

Для уникнення академічного плагіату при написанні курсової роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі дані.

Якщо у роботі використано запозичений матеріал без посилання на автора та джерело, то робота за рішенням кафедри знімається з розгляду.

Перевірці на плагіат (Unicheck) підлягає основна частина роботи (без списку використаних джерел та додатків) в електронному вигляді у представлених форматах: *.txt. Унікальність роботи має перевищувати 75%.

5.5. Формування списку використаних джерел

На початку написання курсової роботи автор займається збором літератури, яку буде використовувати при її виконанні. У підсумку необхідно сформувати список використаних джерел, що є обов'язковим елементом курсової роботи. До списку джерел необхідно включати лише ті з них, які справді використовувалися при написанні курсової роботи. Широкий діапазон списку дає уяву про те, наскільки детально здобувач зумів вивчити стан досліджуваної проблеми та глибоко володіє предметом дослідження. До списку використаних джерел подаються підручники, посібники, монографії, статті із журналів, збірників, часописів, довідників тощо, що використовувалися під час виконання курсової роботи (не менше 30 найменувань).

Порядок укомплектування встановлюється певними правилами оформлення списку бібліографічних джерел. За узгодженням із науковим керівником список використаних джерел можна формувати одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Відомості про джерела, включені до списку, треба подавати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи.

5.6. Оформлення додатків

Допоміжні або додаткові матеріали тексту основної частини курсової роботи, які необхідні для повноти її сприйняття можуть оформлятися у додатках. Останні оформляються після списку використаних джерел як продовження курсової роботи. Додатки розміщуються за послідовністю появи посилань у тексті. Додаток позначається великою літерою української абетки (наприклад, Додаток А, Додаток Б). При цьому обов'язково додатки повинні мати назви, які пишуться угорі малими літерами (починаються з великої, вирівнюються за правим краєм із курсивним виділенням тексту). Над заголовком малими літерами з першої великої пишуть слово «Додаток» і велику літеру, що позначає додаток (форматування таке ж як у назви додатку). Після назви додатку відстань до тексту, таблиці, графіку тощо має становити 2 рядки.

6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завершальним етапом виконання курсової роботи є її публічний захист. Після завершення курсової роботи автор подає її науковому керівнику для перевірки усіх необхідних вимог. Науковий керівник надсилає готову роботу особисто для перевірки на плагіат відповідальній особі по кафедрі. У разі перевірки та схвалення керівник допускає її до захисту або не допускає. Перевірка здійснюється в системі Unichек, згідно відповідного положення, яке діє в університеті. Після отримання позитивного висновку перевірки курсової роботи на плагіат здобувач надсилає роботу у форматі PDF на кафедру для реєстрації та подальшого її архівування.

Публічний захист курсової роботи відбувається на відкритому засіданні комісії кафедри по захисту курсових робіт, у складі керівника та, як правило, трьох викладачів кафедри. Під час публічного захисту курсової роботи здобувачу надається час на виступ для розкриття змісту курсової роботи (до 10-ти хвилин). У виступі студент повинен зосередитись на основних питаннях досліджуваної проблематики. При цьому основний акцент ставиться на висновках, які сформульовані відповідно до поставлених завдань дослідження. Під час захисту здобувач може використовувати презентації, що проявляються у формі таблиць, діаграм, схем. Одразу після виступу здобувача науковий керівник, а також інші члени комісії можуть задавати питання по досліджуваній тематиці. На завершення виступу науковий керівник подає коротку характеристику ходу виконання роботи, висловлює свою позицію та оцінює виконану роботу. Після обміну думками з членами комісії, здобувачу надається заключне слово для захисту своєї позиції щодо поставлених у процесі обговорення курсової роботи питань. Він може погодитись або не погодитись з висловленими оцінками, може аргументувати власну позицію або залишитися при своїй думці. Результати публічного захисту курсової роботи визначаються оцінюванням якості та термінів виконання роботи й

рівня її захисту. Критерієм оцінювання курсової роботи будуть завершеність і оформлення відповідно до вимог курсового дослідження, вільного володіння матеріалом, впевнений виступ на публічному захисті, чіткість відповідей, глибоке розуміння теми тощо.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

При оцінюванні курсової роботи беруть до уваги:

- вміння автора стисло, послідовно й чітко викласти суть та результати дослідження;
- обґрунтованість мети роботи, логічність поставлених завдань і шляхи їх вирішення;
- відповідність розробки, аналізу, рішення проблеми кваліфікаційному рівню бакалавра;
- змістовність і цілісність структури курсової роботи;
- інформативність заголовків і підрозділів щодо їхнього змісту, а також їх зв'язок з іншим текстом, логічний зв'язок між проблемою і розподілом курсової роботи на розділи та підрозділи;
- оригінальність, правильна визначеність об'єкта і предмета дослідження;
- вміння знаходити і опрацьовувати наукову інформацію;
- використання сучасних методів обробки й аналізу інформації;
- надійність методів дослідження та достатність глибини дослідження;
- ґрунтовність отриманих теоретичних висновків, чіткість висновків;
- наявність всіх необхідних структурних елементів у роботі та їх логічна послідовність;
- відповідність курсової роботи встановленим вимогам;
- загальне оформлення курсової роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		

35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «А» (90-100 балів) виставляється за ґрунтовно виконану роботу (відповідно до усіх необхідних вимог), коли здобувач вільно оперує викладеним матеріалом з обраної теми, володіє науковими термінами, дослідження провів на підставі методів наукового дослідження, чітко відповідає на поставлені запитання членами комісії і досить впевнено аргументує власні позиції.

Оцінка «В» (80-89 балів) виставляється за ґрунтовно виконану роботу відповідно до встановлених вимог, коли здобувач оперує викладеним матеріалом з обраної теми, володіє науковими термінами, в роботі комплексно використав наукові джерела, дослідження провів на підставі методів наукового дослідження, не зовсім чітко відповідає на поставлені запитання членами комісії і не наводить вичерпну аргументацію власної позиції.

Оцінка «С» (70-79 балів) виставляється, за виконану роботу з деякими відхиленнями відповідно до встановлених вимог, коли здобувач не повною мірою розкрив зміст проблематики, не виконав усі завдання, які ставилися перед курсовою роботою. Під час захисту не відповідає на усі питання, поставлені членами комісії, не може аргументувати усі запропоновані власні позиції.

Оцінка «D» (60-69 балів) виставляється, за виконану роботу з суттєвими відхиленнями відповідно до встановлених вимог, коли здобувач не повною мірою розкрив зміст досліджуваної проблематики, не використав відповідні джерела, більшість завдань поставлених перед дослідженням не досягнуті, немає власних позицій в роботі. Під час захисту не відповідає на усі питання, поставлені членами комісії, недостатньо переконливо захищає висновки викладені в роботі, не може аргументувати усі запропоновані власні позиції.

Оцінка «E» (50-59 балів) виставляється, за виконану роботу з суттєвими відхиленнями відповідно до встановлених вимог, коли здобувач не використав

відповідні джерела досліджуваної теми, більшість завдань поставлених перед дослідженням не досягнуті, немає власних позицій в роботі, висновки по роботі не відповідають змісту. Під час захисту майже не відповідає на питання, поставлені членами комісії, не зовсім орієнтується в змісті курсової роботи.

Оцінка «FX» (35-49 балів) виставляється, за виконану роботу з суттєвими відхиленнями відповідно до встановлених вимог, коли здобувач використав мінімальну кількість джерел, більшість завдань поставлених перед дослідженням не досягнуті, немає власних позицій в роботі, висновки по роботі не відповідають змісту. Під час захисту не відповідає на питання, поставлені членами комісії, не орієнтується в змісті курсової роботи, що свідчить про те, що автор не володіє матеріалом з обраної для наукового дослідження теми.

Розподіл балів, які отримують студенти за курсову роботу

Самостійна робота	Захист	Сума
60	40	100

Загальний розподіл балів

	Вид	Макс. к-сть балів
1.	Вчасне представлення роботи до захисту	10
2.	Глибина опрацювання теоретичних джерел та лінгвістична ерудиція	10
3.	Реалізація головної мети та конкретних завдань дослідження, повнота розкриття теми	10
4.	Внутрішня логіка роботи та викладу матеріалу, дотримання академічного стилю мовлення та грамотність	10
5.	Самостійність і особистий внесок студента в досліджуване питання	5
6.	Обсяг і структура роботи, поліграфічне оформлення	5
7.	Бібліографія: а) наявність сучасних праць за темою дослідження; б) оформлення бібліографії відповідно до діючих стандартів	5
8.	Наявність публікацій (виступів) за темою дослідження	5 (1 бал за кожен)
9.	Доповідь на захисті (презентація, виступ, відповіді)	40

Загальна кількість балів	100
--------------------------	-----

КРЕДИТ

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок титульного аркуша курсової роботи

див.: [Допомога по написанню наукової роботи – Кафедра германського, загального і порівняльного мовознавства \(chnu.edu.ua\)](http://chnu.edu.ua)

Додаток Б

Зразок сторінки переліку умовних скорочень

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АМ – авторський маркер

ВН – власна назва

двн. – давньоверхньонімецька мова

див. – дивіться

напр. – наприклад

ПМ – пряма мова

пор. – порівняйте

ПР – просте речення

ССР – складносурядне речення

табл. – таблиця

укр. – українська мова

BZ – Berliner Zeitung

DT – Der Tagesspiegel

DW – Die Welt

FAZ – Frankfurter Allgemeine Zeitung

Ind. – Indikativ

Konj. – Konjunktiv

КРЕДИТ

Додаток В
Приклад оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1	
Теоретичні передумови дослідження рецензії як виду тексту	7
1.1. Текст як об'єкт дослідження.....	7
1.2. До історії дослідження рецензій.....	9
1.3. Рецензія як вид тексту.....	13
1.4. Різновиди рецензій.....	16
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2	
Матеріал і методи дослідження.....	22
2.1. Матеріал дослідження.....	22
2.2. Методи дослідження.....	25
Висновки до розділу 2.....	30
РОЗДІЛ 3	
Рецензія як вид тексту в сучасній німецькій мові	32
3.1. Попередні зауваги.....	32
3.2. Рецензія в структурному аспекті.....	35
3.2.1. Заголовок.....	37
3.2.2. Основна частина.....	40
Висновки до розділу 3.....	56
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	64
ДОДАТКИ.....	75

Додаток Г

Приклади оформлення бібліографічного опису

Характеристика джерела	Приклад оформлення
КНИГИ: Один автор	1. Кійко Ю.Є. Фрактальне моделювання інформаційної структури медіатекстів. Чернівці: Технодрук, 2018. 402 с.
Два автори	1. Kijko J., Kudrjawzewa O. Deutsche Grammatik: Theorie und Praxis. Чернівці: ЧНУ, 2018. 188 с.
Три автори	1. Кійко Ю.Є., Мельник Ю.Й., Агапій А.П. Вступ до мовознавства: практикум. Чернівці: ЧНУ, 2021. 176 с.
Чотири автори	1. Стрельцов Є.Л., Балабанова Д.В., Туляков В.О., Мірошніченко Н.О. Призначення покарання за сукупністю злочинів: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Одеса: Брайт, 2011. 288 с.
Автор(и) та редактор(и) / упорядник (и) або перекладач (і)	1. Практикум з сучасного німецького правопису / Укл. Кійко С.В., Кійко Ю.Є., Кудрявцева О.Д. Чернівці: ЧНУ, 2020. 160 S. 2. Кумедне з Буковини / Ф. Порубські, К. Пекельманн; пер. з нім. Лариса Олексюшина, Людмила Томнюк та ін. Чернівці: Книги-XXI, 2019. 232 с. 3. Bilenkova S. Jugendstil in Czernowitz [eine Topographie der Schönheit]. Übersetzung aus dem Ukrainischen von Juri Kijko. Innsbruck: Traditionsverl. "Kath. Czernowitzer Pennäler", 2002. 90 S.
Без автора	1. Кримінальний кодекс України: наук.-практ. комент. / редкол.: М.І. Мельник та ін. 5 вид., переробл. Харків: Пріус, 2014. 1028 с.
Багатотомний документ	1. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України: у 4 т. / ред. П.С. Тесенка. Харків: Апостол, 2012. Т. 2. 329 с.
Частина видання: розділ книги	1. Луцький І.В. Проблемні питання правового забезпечення юридичних прав внутрішньо переміщених осіб: національний та міжнародний аспекти: монографія / за заг. ред.: С.В. Власова, Т.М. Якуба, Б.Д. Севастьянова. Львів: РПК, 2016. С. 261-272.
Матеріали конференцій, з'їздів	1. Кійко Ю.Є. Алгоритм дослідження в сучасній контрастивній генристиці. <i>Мова та мовлення: лінгвокультурологічний, комунікативний та дидактичний аспекти</i> : 2-а міжнародна науково-практична конференція (Кам'янець-Подільський, 19-20 листопада 2020 р.). Кам'янець-Подільський, 2020. С. 75-78.
Стаття з довідкового видання або продовжуваного видання	1. Комаров О.С. Звільнення від кримінальної відповідальності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю.С. Шемшученко. Харків: Юрист, 2012. С. 530. 2. Семченко Д.Ж. Заходи кримінально-правового характеру. <i>Держава і право. Юридичні науки</i> . Київ, 2011. Вип. 62. С. 132–137.

Стаття з періодичного видання (журнал, газета)	<ol style="list-style-type: none">1. Кійко Ю.Є. Інформаційна структура тексту в сучасній лінгвістиці. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія</i>. Одеса, 2019. № 43. Том 3. С. 132-136.2. Kiyko S., Kiyko Y. Homonymy and the cognitive operator of norm in German. <i>East European Journal of Psycholinguistics</i>. 2020. Volume 7. Number 1. P. 66-84.
--	--

КІЇВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Інші видання: автореферати дисертацій	<p>1. Кійко Ю.Є. Лексико-семантична група дієслів переміщення в сучасній німецькій мові (парадигматичні та синтагматичні властивості): дис. канд. філол. наук: 10.02.04 «Германські мови». Чернівці, 2001. 259 с.</p> <p>2. Кійко Ю.Є. Фрактальне моделювання інваріантно-варіантної структури медіатекстів у німецькій та українській мовах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: спец. 10.02.17 «Порівняльно-історичне та типологічне мовознавство», 10.02.21 «Структурна, прикладна та математична лінгвістика». Київ, 2017. 39 с.</p>
Архівні документи	<p>1. Центральний державний історичний архів України, м. Київ Ф. 1235 Грушевські - історики та філологи. 1830-1958 рр. оп. 1 Спр. 1055. Протоколи засідання комісій по утворенню Української національної бібліотеки. Чернетки, 1918 р., 4 арк.</p> <p>2. Державний архів Львівської області Ф. 297 Товариство «Академічне братство» у Львові. 1880-1922 рр. оп. 1 Спр. 4. Матеріали (звіти, листування та ін.) про діяльність Товариства за 1881-1896 рр., 153 арк.</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 1.5:2003 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів (ISO/IEC Directives, part 2, 2001, NEQ) Каталог НД України, 2003. 103 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Дрьомін В.М.. Бібліографічний довідник з кримінології (2000-2020) / ред. О. Г. Кульман. Одеса: Юр. академія, 2020. 188 с.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Конвенція про захист прав і основоположних свобод від 04.11.1950 р. № 995_004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#n2 (дата звернення: 12.01.2021).</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України: станом на 1 січня 2021 р.: відповідає офіц. тексту. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 102 с.</p>

Додаток Д

Стисло про курсову роботу

Процес написання роботи		
Етап	Формат	Термін виконання
Підготовчий етап. Визначення напрямку дослідження курсової роботи.	Консультації. Самостійна робота.	2 тижні
Вибір, затвердження теми та плану курсової роботи.	Консультації. Самостійна робота.	2 тижні
Написання курсової роботи	Консультації. Самостійна робота.	24 тижні
Завершення написання курсової роботи. Перевірка.	Самостійна робота.	2 тижні
Підготовка до захисту курсової роботи. Захист. Оцінювання.	Самостійна робота	2 тижні
Загальна структура курсової роботи		
<p>Титульна сторінка (єдиний зразок)</p> <p>Зміст <i>1-2 сторінки</i></p> <p>Вступ <i>3-5 сторінок</i></p> <p>1 Розділ (теоретичний) <i>(1/3 роботи)</i></p> <p>Висновки до розділу 1 <i>1-2 сторінки</i></p> <p>2 Розділ (матеріал і методи, використані в роботі, методологія дослідження) <i>(5-10 сторінок)</i></p> <p>Висновки до розділу 2 <i>1-2 сторінки</i></p> <p>3 Розділ (практичний, експеримент) <i>(2/3 роботи)</i></p> <p>Висновки до розділу 3 <i>2-3 сторінки</i></p> <p>Загальні висновки <i>3 сторінки</i></p> <p>Список літератури (30-40 джерел, з них 25% - за останні 10 років)</p> <p>Додатки (матеріал, розробки тощо)</p> <p>Заява студента про добросовісність (додаток 6 <i>Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ імені Юрія Федьковича</i>, протокол №12 від 23.12.2019)</p>		

Заява

(Студент/ка) _____

Номер студентської книжки: _____

Я заявляю, що наукова робота: _____

1. Була підготовлена виключно мною, * і:

А) Не порушує авторські права третіх осіб у відповідність із законом про авторське право.

Б) Повністю або частково була використана в якості основи для отримання диплому про вищу освіту або наукового ступеня мною чи іншою особою.

2. Крім того, я заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи збігається з друкованою.

Даною заявою я підтверджую, що був,(-ла) проінформований,(-а) про права та обов'язки студента(-ки) Університету, про правила, що стосуються перевірки оригінальності наукових робіт. Тому я заявляю, що я згоден,(-на) на обробку моїх письмових робіт у відповідності з антиплагіатними процедурами Університету, а також на архівування цих робіт в базі даних інтернет системи UNICHECK згідно з антиплагіатними правилами і процедурами Університету. Я також свідомий,(-ма) того, що у випадку, якщо робота написана мною, за рішенням Комісії університету буде містити факти, які суперечать умовам зазначеним у цій заяві, або, якщо коефіцієнти виходять за межі гранично допустимих норм (згідно з Додатом 1), робота буде повернута на доопрацювання.

Дата _____

Підпис _____

*Беручи до уваги істотний внесок з боку керівника наукової роботи.

У вступі курсової роботи зазначають:

Актуальність теми обґрунтовують шляхом критичного аналізу наукових доробок вчених з досліджуваної теми, порівняння з відомим вирішенням проблеми, визначення суперечностей, які необхідно розв'язати.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію й обрано для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і конкретизує його. Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Мета та завдання роботи полягають у встановленні наукових фактів, формулюванні закономірностей, обґрунтуванні найбільш ефективних шляхів навчання іноземній мові і повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження.

Мета розкриває те, що автор хоче визначити при проведенні досліджень: встановити залежності між чинниками; визначити зв'язки між явищами; розробити умови для

усунення недоліків; розкрити можливості удосконалення процесу; охарактеризувати обставини; простежити розвиток тощо.

Завдання – це послідовні етапи дослідницької роботи, спрямовані на досягнення поставленої мети. Завдання повинні розкривати, конкретизувати мету дослідження і в загальному підсумку відповідати меті роботи. Від поставлених завдань залежать структура курсової роботи, логіка, системність, можливість досягнення мети дослідження та формулювання обґрунтованих висновків. Тому варто дотримуватися логічної послідовності дієслів при формулюванні завдань, наприклад, використовувати такі слова: *розглянути, дослідити, дати характеристику; провести, здійснити; розкрити; критично проаналізувати; оцінити; виявити, визначити, виділити, виокремити; систематизувати, структурувати; узагальнити, класифікувати; окреслити; обґрунтувати; довести; розробити; сформулювати, сформулювати; запропонувати, внести пропозиції, розробити рекомендації* тощо.

Методи дослідження. Подають перелік використаних загальнонаукових та лінгвістичних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети та змістовно відзначають, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків. При проведенні психолого-педагогічних досліджень частіше використовуються наступні методи:

- теоретичні: індукція та дедукція, аналіз і синтез; порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, систематизація; узагальнення, формалізація, моделювання: наочно-образні, вербальні, знакові (символічні) та математичні (перфокарти, графіки) та інші моделі;
- емпіричні методи: педагогічне спостереження; усне опитування: бесіда, інтерв'ю; письмове опитування: анкетування, тестування, рейтинг; педагогічний експеримент, узагальнення незалежних характеристик, аналіз документів і продуктів діяльності, узагальнення передового педагогічного досвіду.

Додаток Е

Приклади оформлення графічних зображень

Графіки та діаграми:

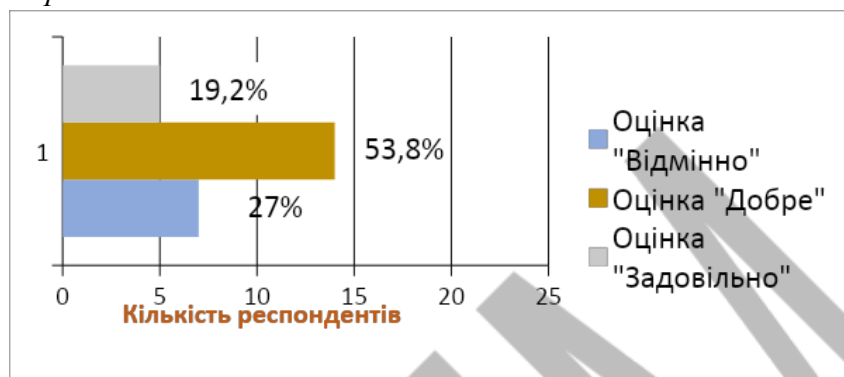

Рис. 2.1. Оцінка якості вищої освіти у сучасному ЗВО

Блок-схеми:

Рис. 1.1. Комунікативна рамка ХТ

Таблиці:

Таблиця 1

Етимологічна характеристика лексеми *Gefängnis*

Часовий період	Етимон	Приклад
1	2	3
1. Hälfte 8. Jh.	haft*	ahd., st. M. (a?), st. N. (a): nhd. »Haft«, Band (N.), Fessel (F.) (1), Gefangenschaft [с. 12]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічна доброчесність в ЧНУ. URL: <https://mel.chnu.edu.ua/site/academic-integrity>
2. Допомога по написанню наукової роботи. URL: http://deutsch.chnu.edu.ua/?page_id=1697
3. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання. Чинний від 01.07.2016. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.
4. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила. Чинний від 22.08.2013. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.
5. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: http://geo.chnu.edu.ua/res//geo/1/akad_dobr/etuchnui_kodeks_univers.pdf
6. Кудінов І.О. Основи наукового цитування [Електронний ресурс]. 2019. 64 с. Режим доступу:
<https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovo-go-czitivannya.pdf>
7. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ імені Юрія Федьковича, протокол №12 від 23.12.2019. URL: https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJlI2ot4UeSq2_BSGadrPl_/view
8. Правила оформлення посилань на архівні документи у прикнижкових, прикінцевих, пристатейних списках джерел (у монографії, навчальному посібнику, статті тощо) / Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. 2011. № 11. С. 16-19.